

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษจากของเสียที่เป็นอันตราย :
ศึกษาปัญหาเฉพาะกรณีของเสียที่เป็นอันตรายที่ขนย้าย
มาจากประเทศอื่นและตกค้างอยู่ในเขตท่าเรือกรุงเทพ

นางสาวชลิตา วัชรศิษย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชานิติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-561-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016548

J10912535

THE POLLUTION PROBLEMS CAUSED BY HAZARDOUS WASTES :
A CASE STUDY OF TRANBOUNDARY MOVEMENTS OF HAZARDOUS
WASTES OF OVERTIME GOODS AT BANGKOK PORT

Miss Chalida Watchalakit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-561-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษจากของเสียที่เป็นอันตราย :
ศึกษาปัญหาเฉพาะกรณีของเสียที่เป็นอันตรายที่ขนถ่าย
มาจากประเทศอื่นและตกค้างอยู่ในเขตท่าเรือกรุงเทพ

โดย

นางสาวชลิตา วัชรศิษย์

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์สุนีย์ มัลลิกะมาลย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

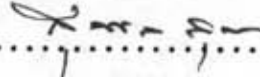

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ดาวร วัชรภักย์)

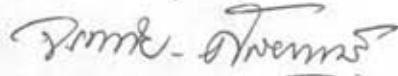
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิมลศิริ ชำนาญเวช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์สุนีย์ มัลลิกะมาลย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์หนัส หัสนิยานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรพล สุตารา)

..... กรรมการ
(อาจารย์จรดชัย กัลยพงษ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อ วิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ชติกา วัชรศิษย์ : ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษจากของเสียที่เป็นอันตรายศึกษาปัญหาของเสียที่เป็นอันตรายที่ขนถ่ายมาจากประเทศอื่นตกค้างในเขตท่าเรือกรุงเทพ (THE POLLUTION PROBLEMS CAUSED BY HAZARDOUSE WASTES : A CASE STUDY OF TRANBOUNDARY MOVEMENTS OF HAZARDOUS WASTES OF OVERTIME GOODS AT BANGKOK PORT)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์สุนีย์ มลลิกะมาลย์, 249 หน้า,

ISBN 974-577-561-4

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบถึงข้อตกลงระหว่างประเทศ พหุญญและหลักกฎหมายเกี่ยวกับปัญหาการขนถ่ายเคลื่อนย้ายของเสียที่เป็นอันตรายมาทั้งยังประเทศอื่นซึ่งเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของโลกปัญหาหนึ่ง และเพื่อทราบว่าจะมีประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการนำเข้าและส่งออกและการนำผ่านสินค้าที่ครอบคลุมไปถึงปัญหาดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

ผลจากการวิจัยพบว่าในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษจากของเสียที่เป็นอันตรายนั้น โครงการสิ่งแวดล้อมองค์การสหประชาชาติได้จัดทำอนุสัญญาบาเซล ว่าด้วยเรื่องการควบคุมเคลื่อนย้ายและการกำจัดของเสียที่เป็นอันตรายข้ามแดนขึ้นเพื่อที่จะอนุญาตการนำเข้า - การส่งออกของเสียที่เป็นอันตรายที่จำเป็นให้เกิดความปลอดภัยแก่สิ่งแวดล้อม แต่อนุสัญญานี้จะมีผลใช้บังคับก็ขึ้นอยู่กับว่ามีประเทศผู้ส่งออกของเสียยอมลงนามเป็นภาคีในอนุสัญญานี้เพียงใด จึงมีความจำเป็นที่ประเทศต่าง ๆ ต้องมีกฎหมายในประเทศในการควบคุมเรื่องดังกล่าว สำหรับประเทศไทยนั้นกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องการนำเข้าของเสียที่เป็นอันตรายอันได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมพิษ พ.ศ. 2510 นั้น สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา 3 และมาตรา 5 ในการประกาศระบุนៃของเสียที่เป็นอันตรายเป็นวัตถุมีพิษร้ายแรงเพื่อให้อำนาจการนำเข้าของเสียที่เป็นอันตรายต้องดำเนินการตามระเบียบต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้สำหรับการควบคุมการนำเข้าวัตถุมีพิษร้ายแรง แต่ในปัจจุบันยังไม่ประกาศในลักษณะดังกล่าวจึงทำให้การนำเข้าของเสียที่เป็นอันตรายเป็นไปโดยเสรี

ฉะนั้นจึงควรปรับปรุงกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมพิษให้มีผลครอบคลุมถึงการควบคุมการนำเข้าของเสียที่เป็นอันตราย เพื่อผลในการดำเนินการทางศาลปกครองของควบคุมการนำเข้า รวมทั้งการใช้มาตรการต่าง ๆ ในด้านการบริหารเพื่อดำเนินการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วย

ภาควิชานิติศาสตร์
สาขาวิชานิติศาสตร์
ปีการศึกษา2533

ลายมือชื่อนิติศ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
.....

พิมพ์ที่ต้นฉบับของลิขสิทธิ์ โดยนายนิพนธ์ ฉางไชย อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

CHALIDA WATCHALASIT : THE POLLUTION PROBLEMS CAUSED BY HAZARDOUS WASTES : A CASE STUDY OF TRANBOUNDARY MOVEMENTS OF HAZARDOUS WASTES OF OVERTIME GOODS AT BANGKOK PORT. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. SUNEEL MALLIKAMARL, Ed.D. 249 PP.

The objective of this research is to know about the international agreements, theories and principles of law concerning transboundary movement of hazardous wastes problem which is an important one of environment problems. And to know whether Thailand has had any laws controlling of importation, exportation and transit of goods which and covered in this problems or not ? and how ?

From the study of the pollution problems caused by hazardous wastes found that the Environment Programme of the United Nations has established Basel Convention, concerning transboundary and disposal of hazardous wastes, which allows importation and exportation of any essential hazardous wastes and to secure the environment. But how this convention would be effective must depend upon how many exporting States would sign to be parties. It is necessary that States must have their domestic laws which control such problems. There are Thai laws directly deal with importation of hazardous wastes, that is, the Toxic Substances Act of 1967 (2510) which has the jurisdiction pursuant to article 3 and 5 for promulgating that such hazardous wastes are dangerous toxic substances, so that the importation of such wastes will be processed according to procedural regulations which are provided for controlling of the importation of any dangerous toxic substances. But at present, there is no such promulgation. Therefore the importation of hazardous wastes can be made freely.

Therefore, it is necessary to improve the Toxic Substances Act which would cover the controlling of importation of hazardous wastes for the effectiveness of the customs procedures in controlling of the importation, including the use of administrative measures for resolving such problems.

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต *Chalida Watchalassit*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Sunee Mallikamarl*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้มิใช่จากความรู้ความสามารถของผู้เขียนแต่โดยลำพังเท่านั้น แต่ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากท่านทั้งหลายที่มีแก่ผู้เขียนทำให้วิทยานิพนธ์สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้เขียนขอสำนึกพระคุณเป็นอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์สุณีย์ มัลลิกะมาลย์ ผู้มีส่วนสำคัญในการทำวิทยานิพนธ์นี้ ท่านได้ให้ความเมตตากรุณาแก่ผู้เขียนเป็นอย่างมากในการสละเวลาอันมีค่ายังรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมการเขียนวิทยานิพนธ์ โดยตลอดเวลาท่านได้ให้ความรู้ คำแนะนำ แนวทางการเขียนและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้เขียน จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์วิมลศิริ ชำนาญเวช อาจารย์ทัศนีย์ หัตถ์นิยานนท์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุคารา อาจารย์จรุญชัย ศัลยพงษ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ทั้งได้ให้คำแนะนำอันมีประโยชน์หลายประการแก่ผู้เขียน

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณฉิ่งขวัญ บัวเพชร คุณประเสริฐศิริ สุขวัฒนกุล คุณบรรณา วิงวิวัฒน์ ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำด้านข้อมูล และขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชา ตลอดจนเพื่อนร่วมงานทุกคนที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน ซึ่งมีส่วนในความสำเร็จของวิทยานิพนธ์นี้ไว้ ณ ที่นี้ด้วย ตลอดจนขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านและ คุณปวีณา มาศมุกข์พิภัก เพื่อนของผู้เขียนที่ได้ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน จนวิทยานิพนธ์สำเร็จลง

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากมีคุณค่าและประโยชน์ทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้เขียนขอมอบความดีเหล่านี้แก่คุณโพธิ์ และคุณสมหมาย วิชรัทศิษย์ ผู้มีพระคุณต่อผู้เขียนตลอดชีวิตที่ได้ให้การอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่ผู้เขียน ตลอดจนคุณอาจารย์และผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่ได้ให้ความเมตตากรุณาและทำหทัยที่สุดขอบเป็นเกียรติแก่ คุณมิเวศน์ ทันธักระวี ที่ได้เสียสละเวลาและให้กำลังใจผู้เขียนมาโดยตลอด จนทำให้ผู้เขียนสามารถเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 ข้อตกลงระหว่างประเทศและหลักกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับของ เสียที่เป็นอันตรายข้ามแดน	16
1. ข้อตกลงระหว่างประเทศในการควบคุม การส่งออก นำเข้า และ นำผ่าน ของเสียที่เป็นอันตราย	16
1.1 ข้อเสนอในการควบคุมการเคลื่อนย้ายของเสียที่เป็นอันตราย ข้ามพรมแดน	20
1.2 ผลกระทบจากการที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิก	28
1.3 การดำเนินการและความรับผิดชอบของประเทศไทยในการ เข้าร่วมเป็นประเทศภาคีสมาชิกแห่งอนุสัญญา	29
2. หลักกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยความรับผิดชอบของรัฐ (State Responsibility)	31
2.1 รากฐานความรับผิดชอบของรัฐ	31
2.2 พื้นฐานความรับผิดชอบของรัฐตามกฎหมายระหว่างประเทศ	32
2.3 องค์ประกอบของการกระทำที่ก่อให้เกิดความรับผิดชอบตาม กฎหมายระหว่างประเทศ	34
2.3.1 ขอบเขตของการกระทำที่ก่อให้เกิดความรับผิด ชอบระหว่างประเทศ	34
2.3.2 การกระทำที่ถือได้ว่าเป็นการกระทำของรัฐ	39
2.3.3 ความสูญเสียหรือความเสียหายเป็นผลมาจากการ กระทำที่มีขอบข่ายกฎหมาย	41

2.4	วิธีการทดแทนความเสียหาย	42
2.5	ปัญหาของการใช้ทรัพย์สินที่ความรับผิดชอบของรัฐตามกฎหมาย ระหว่างประเทศ	43
2.6	การส่งออกของเสียที่เป็นอันตรายกับความรับผิดชอบของรัฐ ตามกฎหมายระหว่างประเทศ	44
3.	ความร่วมมือในเรื่องสิ่งแวดล้อมของประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	45
บทที่ 3	มาตรการการจัดการของเสียที่เป็นอันตราย	58
	การจัดการของเสียที่เป็นอันตราย	58
1.	การจัดการของเสียที่เป็นอันตรายภายในประเทศ	60
1.1	การควบคุมของเสียจากอุตสาหกรรม	61
	ก. การควบคุมของกรมโรงงานอุตสาหกรรม	62
	ข. การกำจัดของเสียที่เป็นอันตราย	63
	ค. การให้บริการด้านการกำจัดของเสียที่เป็นอันตราย	64
1.2	การจัดการของเสียชุมชน	65
1.3	แผนระดับชาติเรื่องการจัดการของเสียที่เป็นอันตราย ...	67
2.	ปัญหาของเสียที่เป็นอันตรายที่ขนย้ายมาจากประเทศอื่น	72
2.1	หลักปฏิบัติตามกฎหมายศุลกากรในการนำของเข้าและนำออกไป จากอารักขาศุลกากร	73
2.1.1	การยื่นบัญชีแสดงรายละเอียดของการนำเข้า ..	74
2.1.2	การเก็บรักษาสินค้าในเขตท่าเรือ	75
2.1.3	การตกเป็นของตกค้างตามกฎหมายศุลกากร ...	76
2.1.4	การดำเนินการเก็บสินค้าตกค้างตามกฎหมาย ศุลกากร	77

2.2	การควบคุมการนำเข้าส่งออกของ เสียที่เป็นอันตราย ...	80
2.2.1	การควบคุมตามพระราชบัญญัติวัตถุพิษ	81
2.2.2	การควบคุมการนำเข้าตามกฎหมายอื่น	86
2.3	การควบคุมการขนส่งและเก็บรักษาของ เสียที่เป็นอันตรายที่ นำเข้ามาจากต่างประเทศ	87
2.3.1	อำนาจหน้าที่ในการควบคุม ดูแล การขนส่ง สิ่ง ของที่อาจทำให้เกิดอันตรายทางเรือ	88
2.3.2	การควบคุมการขนส่งและการเก็บรักษาวัตถุพิษ ภายในราชอาณาจักร	93
3.	หน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำเข้าของ เสียที่เป็นอันตรายและการ ป้องกันอันตรายที่จะ เกิดขึ้น	95
4.	การจัดการของเสียที่เป็นอันตรายของต่างประเทศ	101
4.1	การจัดการของเสียที่เป็นอันตรายของสหรัฐอเมริกา ...	101
4.2	การควบคุมวัตถุเป็นพิษและการจัดการกับของ เสียที่เป็น อันตรายในสิงคโปร์	113
บทที่ 4	การศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) ของเสียที่เป็นอันตรายตก ค้างในเขตท่าเรือกรุงเทพที่ขนย้ายมาจากประเทศอื่น	121
1.	ลักษณะทั่วไปของปัญหา	121
2.	กฎหมายและสภาพบังคับใช้ของกฎหมายไทยในปัจจุบันกับปัญหาของ เสียที่เป็นอันตราย	124
2.1	การดำเนินการกับของ เสียตกค้างประเภทของเสียที่เป็น อันตรายในปัจจุบัน	124
2.2	ปัญหาการตรวจสอบเคมีภัณฑ์นำเข้าทันทีก่อนตกเป็นของตก ค้าง	126

2.3	ปัญหาเอกสารการขนส่งต่าง ๆ เป็นเท็จ	129
2.3.1	เอกสารการนำเข้าของเสียที่เป็นอันตรายเป็น เท็จกับการฉ้อโกงในการขนส่งทางทะเล ...	130
2.3.2	การใช้มาตรการในการบริหารกับการนำเข้า ของเสียที่เป็นอันตรายโดยเอกสารการนำเข้า ถูกทำปลอมขึ้น	132
2.4	ปัญหาการนำเข้าของเสียที่เป็นอันตรายที่นำเข้าไปยังยังสิ่ง แวดล้อม	133
2.4.1	การนำเข้าโดยถูกต้องในลักษณะเป็นสินค้า	135
2.4.2	การลักลอบนำเข้าของเสียที่เป็นอันตราย ...	138
2.4.3	การนำเข้าของเสียที่เป็นอันตรายไปยังยังสิ่งแวดล้อม โดยทิ้งในพื้นที่กรรมสิทธิ์	139
บทที่ 5	บทสรุปและเสนอแนะ	143
	ภาคผนวก	167
	ประวัติผู้เขียน	249

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย